

ELFOGADOTT SZÖVEGEK**P8_TA(2015)0010****A líbiai helyzet****Az Európai Parlament 2015. január 15-i állásfoglalása a líbiai helyzetről
(2014/3018(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Líbiáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2011. szeptember 15-i¹, a 2012. november 22-i² és a 2014. szeptember 18-i³ állásfoglalására,
- tekintettel Federica Mogherininek, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének Líbiáról szóló közelmúltbeli nyilatkozataira, többek között a 2014. december 16-i és 30-i, valamint a 2015. január 10-i nyilatkozataira,
- tekintettel a Külügyek Tanácsa 2014. augusztus 15-i, augusztus 30-i, október 20-i, november 17-i és 18-i, valamint december 15-i üléseinek következtetéseire,
- tekintettel az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság, Franciaország, Németország, Olaszország és Spanyolország Líbiáról szóló 2015. január 11-i közös nyilatkozatára,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2011. évi 1970. és 1973. számú határozatára, valamint 2014. augusztus 27-i 2174. számú határozatára,
- tekintettel az ENSZ líbiai támogató missziójának (UNSMIL) „A nemzetközi emberi jogok és a humanitárius jog megsértése a Líbiában folyó erőszak során” című, 2014. szeptember 4-i, 2014. december 27-én frissített jelentésére,
- tekintettel az 1949. évi genfi egyezményekre és azok 1977. évi kiegészítő jegyzőkönyveire, valamint a fegyveres konfliktus részes feleinek azon kötelezettségére, hogy minden körülmények között tartsák tiszteletben és tartassák be a nemzetközi humanitárius jogot,

¹ HL C 51. E, 2013.2.22., 114. o.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0465.

³ Elfogadott szövegek, P8_TA(2014)0028.

- tekintettel az Európai Unió líbiai integrált határigazgatást segítő missziójának (EUBAM Libya) létrehozásáról szóló, 2013. május 22-i 2013/233/KKBP tanácsi határozatra,
  - tekintettel az európai szomszédságpolitika 2014. szeptemberi, Líbiára vonatkozó csomagjára,
  - tekintettel a Mauritánia, Mali, Niger, Csád és Burkina Faso vezetőinek részvételével 2014. december 19-én Mauritániában megtartott, Száhel-övezetről szóló csúcsértekezletre,
  - tekintettel a 13 ország¹ által kiadott 2014. szeptember 22-i közös közleményre, amelyben ígéretet tesznek a líbiai ügyekbe való be nem avatkozás politikájára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel a líbiaiak 2011 februárjában utcai megmozdulásokon követeltek politikai jogokat, majd ellenük válogatás nélküli állami elnyomó intézkedéseket alkalmaztak, ami 9 hónapos polgárháborús konfliktust váltott ki és a Kadhafi-rezsim bukásához vezetett;
  - B. mivel 2014 júniusában Líbiában megtartották a harmadik szabad és demokratikus általános választást, amelyen megválasztották a 2012 júliusában megválasztott általános nemzeti kongresszus helyébe lépő Képviselőházat;
  - C. mivel a 2014 júniusában tartott országos parlamenti választások ellenére a líbiai nép Kadhafi ezredes bukásából született törekvéseinek gátat vetett a politikai megosztottság és az erőszak, ami totális polgárháborúba sodorta az országot; mivel Tripoliban és Tobrukban hónapok óta egymással rivalizáló kormányok és parlamentek működnek;
  - D. mivel Líbiának nem sikerült kikeverednie a belső politikai harcokból, amelyek erőszakos hatalmi küzdelemmé nőttek ki magukat a két rivális kormányzati székhely és számos, egymással versengő nacionalista, iszlamista, törzsi és regionális politikai erő között, ami a polgárok további szenvedését, haláleseteket, tömeges lakóhelyelhagyást és egyre szélesedő humanitárius válságot idézett elő;
  - E. mivel jelentések szerint mindkét oldal számos jogsértést és visszaélést követett el a nemzetközi emberi jogok és a humanitárius jog értelmében; mivel az UNSMIL becslése szerint a harcok legújabb hulláma miatt legalább 400 000 líbiai kényszerült az országon belül elhagyni lakhelyét, és további 150 000 fő – köztük számos migráns munkavállaló – hagyta el az országot; mivel a külföldi segélyszervezetek munkatársait és a diplomatákat, köztük az Unió és az USMIL személyzetét, evakuálták Líbiából; mivel a Líbiából a szomszédos Tunéziába érkező tömeges menekültáradat nagy nyomást jelent az ország kapacitásaira és saját stabilitására nézve; mivel becslések szerint több mint egymillióra tehető a már Tunéziában tartózkodó líbiaiak száma;

---

¹ Algéria, az Egyesült Államok, az Egyesült Arab Emírségek, az Egyesült Királyság, Egyiptom, Franciaország, Katar, Németország, Olaszország, Spanyolország, Szaúd-Arábia, Törökország és Tunézia, továbbá az EU és az ENSZ.

- F. mivel 2014. december 23-án Zajd Ra'ad al-Husszein, az ENSZ emberi jogi főbiztosa kijelentette, hogy a líbiai civilek válogatás nélküli bombázása háborús bűntettek miatti bírósági eljáráshoz vezethet;
- G. mivel Bernardino León, az ENSZ különmegbízottja aktívan közreműködik, hogy tárgyalások kezdődjenek a háborús felek között és nemzeti párbeszéd induljon a megbékélési folyamat és egy nemzeti egységkormány megalakulása érdekében; mivel a megbeszélések első fordulójára 2014. szeptember 29-én került sor Gadameszben, majd 2014. október 11-én folytatódott Tripoliban, és az eredetileg 2015. január 5-re ütemezett további forduló a két fél megegyezésének hiányában elhalasztották; mivel az UNSMIL bejelentette, hogy a líbiai pártok megállapodtak abban, hogy előreláthatólag 2015. január 14-én újabb megbeszéléseket tartanak Genfben; mivel eddig mindkét fél igen vonakodónak és kompromisszumra képtelennek bizonyult;
- H. mivel Hiroute Guebre Sellassie, a Száhel-övezetért felelős ENSZ-különmegbízott figyelmeztette az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy a líbiai válság azzal fenyeget, hogy a közeljövőben destabilizálja a teljes régiót, továbbá kijelentette, hogy a líbiai terrorista és bűnözői hálózatok szorosabb kapcsolatokat alakítottak ki Malival és Észak-Nigériával, fegyverkereskedelmet és kábítószer-csempészetet, illetve egyéb illegális kereskedelmet folytatva;
- I. mivel ha nem sikerül kompromisszumos megoldásra jutni és megbékélést kieszközölni, veszélybe kerül a líbiai állam egysége és fennáll az ország legalább három részre szakadásának a kockázata (Fezzan, Kirenaika és Tripolitánia);
- J. mivel a közelmúltban folyó harcok nagymértékben megkönnyítették terrorista csoportok, köztük az Iszlám Állam tagjainak meglepedését és terjeszkedését az országban; mivel abban az esetben, ha ezt a problémát nem sikerül megoldani, az súlyos fenyegetést jelenthet a térség és az Unió biztonságára nézve; mivel az Iszlám Állam kelet-líbiai ága bejelentette, hogy 2015. január 8-án kivégezték Szufján as-Súrabi riportert és Nadír al-Kitári operatort;
- K. mivel 2015. január 4-én a nemzetközileg elismert kormányhoz hű erők harci repülői bombatámadást intéztek Derna kikötőjének katonai övezetében egy görög üzemeltetésű olaszállító hajó ellen, amelynek során a legénység egy görög és egy román tagja életét veszítette, két másik tagja pedig megsebesült; mivel a kikötőt iszlám milicisták tartják ellenőrzésük alatt, és az utóbbi évben több ízben érte támadás;
- L. mivel 2015. január 3-án hivatalos kormányközleményben jelentették be, hogy az Iszlám Állam milíciája a líbiai hadsereg 14 katonáját meggyilkolta, és a kormány kérte a nemzetközi közösséget, hogy oldja fel a Líbiára vonatkozóan életbe léptetett fegyverembargót annak érdekében, hogy felvehesse a küzdelmet e milícia ellen, amelyet a közlemény terrorista alakulatként minősít;
- M. mivel az Iszlám Állam harcosokat képez ki Líbiában és az ország keleti részében új ágot hoz létre; mivel 2014. december 30-án terroristák Tobrukban gépkocsiba rejtett pokolgépet robbantottak fel és célpontjuk az éppen ülésző Képviselőház volt; mivel az al-Káida Maghreb-országokban működő szervezetei állítólag logisztikai csomópontokat hoztak létre Líbia déli peremvidékein; mivel hivatalos

kormányközlemény szerint az Iszlám Állam milíciája 2015. január 3-án a líbiai hadsereg 14 katonáját kivégezte;

- N. mivel 2014. december 28-án Haftar tábornok, katonai parancsnok légitámadásokat hajtott végre Miszráta ellen, amely a „Líbiai Hajnal” milicista csoport egyik legfontosabb központja, ami megfigyelők szerint bosszú volt, amiért 2014. december 25-én milicisták támadást intéztek Líbia legnagyobb olajterminálja ellen asz-Szidrben és a líbiai hadsereg katonái ellen Szirtben, amelynek során 22 katona életét vesztette;
- O. mivel a keresztények és a Líbiában élő más vallási kisebbségek ellen egyre nagyobb számban elkövetett támadások sorában a legutóbb az Ansár as-Saría milicistái 20 egyiptomi kopt keresztényt raboltak el a milicisták ellenőrzése alatt álló Szirtben; mivel a harcban álló valamennyi fél részéről folyamatosan növekvő számban kerül sor a feltételezett ellenfelek fogva tartására, elrablására, kínzására és kivégzésére;
- P. mivel a jelentések szerint a líbiai erőszak elől menekülő migránsok és menekültek százai vesztették életüket, miközben a Földközi-tengeren átkelve igyekeztek Európát elérni, ami súlyos menekültügyi válsághoz vezetett Olaszországban és Máltán; mivel Líbia az Európába eljutni próbáló migránsok egyik fő kiindulási pontja;
- Q. mivel 2014. november 6-án a líbiai legfelső bíróság érvénytelennek nyilvánította a tobruki székhelyű, nemzetközileg elismert Képviselőház megalakulását eredményező júniusi parlamenti választásokat;
- R. mivel a Képviselőház elutasította az ítéletet, azt állítva, hogy az túllép a bíróság hatáskörén, meghozatalára a Tripoliban tartózkodó iszlamista milicisták nyomás alatt került sor, és hogy a Képviselőház és a kormány tovább folytatja működését;
- S. mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2174 (2014) sz. határozata felhatalmazást ad utazási tilalmakra és vagyoni eszközök befagyasztására olyan egyének és szervezetek ellen, akik a Biztonsági Tanács bizottsága szerint részt vesznek Líbia békéjét, biztonságát vagy stabilitását veszélyeztető egyéb tevékenységekben, vagy támogatják azokat, vagy akadályozzák, illetve aláássák a sikeres politikai átmenetet;
- T. mivel a konfliktus központi eleme a Líbiai Nemzeti Olajtársaság ellenőrzése és irányítása; mivel a konfliktusban részt vevő mindkét fél kinevezte saját olajügyi miniszterét, arra törekedve, hogy maguknak juttassák az olajból származó bevételeket; mivel az olaj Líbia állami bevételeinek 95%-át és az ország GDP-jének 65%-át teszi ki; mivel Líbia rendelkezik a világ ötödik legjelentősebb kőolajkészletével, ami az Afrikai kontinensen a legnagyobb mennyiséget jelenti;
- 1. mélyen elítéli az erőszak líbiai fokozódását, különösen a civilek ellen irányuló erőszakot, amely komolyan veszélyezteti a békés rendezés jövőbeni kilátásait; határozottan támogatja az ENSZ közreműködésével szervezett párbeszédet, és felkéri a konfliktusban részt vevő minden felet, hogy fogadják el Bernardino Leónnak, az ENSZ különleges képviselőjének javaslatát, hogy függeszék fel a katonai műveleteket a párbeszédhez kedvező környezet kialakítása érdekében;
- 2. sürgeti az erőszakos cselekményekben részt vevő összes felet, hogy vállaljon kötelezettséget a feltétel nélküli tűzszünetre, tartózkodjon a további megosztottságot

és széthúzást előidéző cselekményektől, nyilvánosan jelentse ki, hogy nem tűri az ilyen fellépéseket és előzetes feltételek nélkül vegyen részt Bernardino León, Líbiáért felelős ENSZ-különmegbízott erőfeszítéseiben, melyek célja, hogy a rivális csoportok befogadó szellemű nemzeti politikai párbeszédet kezdjenek; ragaszkodik hozzá, hogy kellő figyelmet fordítsanak a nők és kisebbségek e folyamatokba való bevonására, emlékeztet rá, hogy a jelenlegi konfliktus katonai úton nem oldható meg;

3. ismételten hangot ad az ENSZ líbiai támogató missziója iránti határozott és teljes körű támogatásának; üdvözli Bernardino León, Líbiáért felelős ENSZ-különmegbízott fáradhatatlan erőfeszítéseit a politikai párbeszéd tető alá hozása érdekében; üdvözli, hogy a politikai párbeszéd újabb fordulójára a tervek szerint napokon belül Genfben fok sor kerülni;
4. felhívja az EU-t, hogy támogassa ezen erőfeszítéseket azáltal, hogy azonnali hatállyal életbe lépteti saját célzott szankcióit – többek között a vagyoni eszközök befagyasztását és az utazási tilalmakat – a fegyveres erőszakért, a humanitárius jogok megsértéséért és a visszaélésekért, valamint az ENSZ által támogatott tárgyalások bojkottálásáért felelős személyekkel szemben;
5. megismétli támogatását a tobruki Képviselőház mint a 2014. júniusi választások alapján egyedül legitim testület iránt; ismételten felszólítja a megválasztott Képviselőházat és a hivatalos kormányt, hogy munkájukat a jogállamiságra és az emberi jogokra támaszkodva, a befogadás jegyében, az ország érdekeit és valamennyi líbiai – köztük a vallási és etnikai kisebbségek – jogainak védelmét szem előtt tartva végezzék;
6. mélységesen aggasztónak tartja az al-Káidához köthető terroristacsoportok, az Iszlám Állam fegyveresei és más szélsőséges szervezetek és mozgalmak egyre erőteljesebb líbiai jelenlétét; véleménye szerint a térséget az a veszély fenyegeti, hogy a Szíriában és Irakban bekövetkező fejlemények mentén végül pusztító, kaotikus helyzet alakul ki; úgy véli, hogy ezek a csoportok súlyos fenyegetést jelentenek az egész térség stabilitása és biztonsága szempontjából, és emellett Európa biztonságára nézve is; megerősíti, hogy az ENSZ Alapokmányával és a nemzetközi joggal összhangban – a vonatkozó nemzetközi emberi jogokat, a menekültek jogait és a humanitárius jogokat is beleértve – minden eszközzel küzdeni kell a nemzetközi békét és biztonságot fenyegető terrorista cselekmények által okozott fenyegetések ellen;
7. felhívja az EU-t és a nemzetközi közösséget, hogy – a nemzetközi jog megfelelő tiszteletben tartása mellett – továbbra is támogassák a terrorizmus leküzdésére, valamint a terrorizmus terjedésének és új terrorista bázisok Líbiában történő létrehozásának megelőzésére irányuló erőfeszítéseket;
8. hangsúlyozza, hogy a líbiai konfliktus destabilizáló hatással van a Száhel-régió többi országaira és az európai biztonságra is; felhívja a szomszédos országokat és a régióbeli szereplőket – különösen Egyiptomot, Katart, Szaúd-Arábiát, Törökországot és az Egyesült Arab Emírségeket –, hogy tartózkodjanak az olyan fellépésektől, amelyek tovább mélyíthetik a jelenlegi megosztottságot és alááshatják a líbiai demokratikus átmenetet, továbbá teljes körűen támogassák az ENSZ által vezetett gadameszi folyamatot; emlékeztet arra, hogy mindazok, akik szándékkal akadályokat gördítenek a közös megegyezéssel kialakítandó politikai megoldás elé,

ezzel megsértik a Biztonsági Tanács Líbiáról szóló határozatait, és számolniuk kell tetteik következményeivel;

9. üdvözli az Afrikai Unió 2014. december 3-i és az Arab Liga országai 2015. január 5-i nyilatkozatait és az ENSZ vezette folyamat támogatása iránti nyilvános kötelezettségvállalásukat;
10. hangsúlyozza, hogy a 28 tagállamnak közösen és összehangoltan kell fellépnie a főképviseelő felügyelete alatt; felszólítja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy hangolják össze a tagállamok fellépését és összpontosítsák azok erőfeszítéseit az állam kiépítésére és az intézményfejlesztésre, valamint a tagállamokkal, az ENSZ-szel, a NATO-val és a regionális partnerekkel közösen támogassák a hatékony és nemzeti szinten irányított és ellenőrzött biztonsági erők (fegyveres erők és rendőrség) létrehozását, amelyek biztosíthatják az országban a békét és a rendet, továbbá támogassák a fegyverszünet bevezetését és a fegyverszünet ellenőrzésére szolgáló mechanizmus kialakítását; hangsúlyozza, hogy az EU-nak prioritásként kell kezelnie a líbiai igazságszolgáltatás és a demokratikus kormányzás egyéb kulcsfontosságú területein végrehajtandó reformok támogatását;
11. emlékeztet az Unió Líbia egysége és területi integritása iránti határozott elkötelezettségére, valamint arra, hogy meg kell akadályozni a terrorizmus terjedését; emlékeztet az ENSZ Biztonsági Tanácsa által 2014. augusztus 27-én elfogadott 2174. számú határozatra, amely kiterjesztette a Líbiával szemben már elfogadott nemzetközi szankciókat, kimondva mindazok büntetőjogi felelősségét, akik részt vesznek a Líbia békéjét, biztonságát és stabilitását veszélyeztető tevékenységekben, vagy támogatják azokat, illetve akadályozzák vagy aláássák a sikeres politikai átmenetet; felhívja az EU-t, hogy vegye fontolóra további – többek között korlátozó jellegű – intézkedések megtételét;
12. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog megsértéseire vonatkozó elszámoltathatóságot; rámutat az UNSMIL nyilatkozatára, miszerint a Líbiában elkövetett erőszakos cselekmények és visszaélések az NBB igazságszolgáltatási hatáskörébe tartoznak, és felszólít arra, hogy ez utóbbinak biztosítsák az e bűncselekmények kivizsgálását lehetővé tevő megfelelő politikai, logisztikai és pénzügyi forrásokat; úgy véli, hogy a nemzetközi elszámoltathatósági mechanizmusok megerősítése eltérítheti a milíciákat attól, hogy további visszaéléseket és erőszakos cselekedeteket kövessenek el, és felszólít egy, az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog megsértéseinek eseteit kivizsgáló ENSZ-vizsgálóbizottság vagy hasonló mechanizmus megalakításának megfontolására;
13. szolidaritását fejezi ki a líbiai néppel; úgy véli, hogy az Európai Uniónak segítséget kell nyújtania a líbiai népnek, hogy megvalósíthassa egy demokratikus, stabil és virágzó állam létrehozására irányuló törekvéseit az Unió dél-mediterrán térségre vonatkozó szomszédsági politikáiban foglalt kötelezettségvállalásoknak megfelelően; kéri, hogy az EU és a nemzetközi közösség nyújtson folyamatos humanitárius, pénzügyi és politikai segítséget, hozzájárulva a humanitárius válság enyhítéséhez Líbiában, a belső menekültek és az országot elhagyni kényszerülő emberek nehéz helyzetének javításához, valamint az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés megszűnésével szembesülő polgári lakosság körülményeinek kezeléséhez;

14. felszólít valamennyi felet Líbiában arra, hogy garantálják a keresztények és más olyan vallási kisebbségek biztonságát és szabadságát, akik fokozódó diszkrimináció és üldözés tárgyává váltak, valamint kereszttűzbe kerültek; felszólítja az EU-t és tagállamait annak biztosítására, hogy a jövőbeni kétoldaló megállapodások hatékony nyomon követési mechanizmusokat is magukban foglaljanak a vallási kisebbségek emberi jogainak védelme tekintetében;
15. hangsúlyozza a fontosabb líbiai intézmények – Központi Bank, Nemzeti Olajtársaság, Állami Vagyonalapok – semlegességének megőrzését, amelyek részére az ENSZ engedélyezte, hogy olajbevételeket kapjanak külföldről;
16. nagyra értékeli azt a vendégszeretetet, amelyet Tunézia tanúsít az erőszak elől Tunéziába menekült mintegy 1,5 millió líbiai állampolgár iránt; kéri az EU-t, hogy nyújtson pénzügyi és logisztikai támogatást a tunéziai kormánynak erre a feladatra;
17. kéri a nemzetközi társaságokat, hogy mielőtt a líbiai nép tulajdonát képező líbiai olajra vonatkozóan bármilyen ügyletbe kezdenek, bizonyosodjanak meg arról, hogy ezen ügyletek nem finanszírozzák – közvetlenül vagy közvetetten – a háborúzó milíciákat; újra kéri a Líbiában működő nemzetközi vállalkozásokat, hogy fedjék fel az energiaszektorban folytatott pénzügyi tevékenységeiket;
18. továbbra is aggasztja a fegyverek, lőszeres és robbanóanyagok gyarapodása és a fegyvercsempészet, amely veszélyt jelent a lakosságra, valamint Líbia és a térség stabilitására;
19. ismételten kéri a főképviselőt, hogy vizsgálja felül a jelenleg szünetelő és Tunéziában állomásoztatott, a Líbiában a határellenőrzést segítő európai uniós misszió (EUBAM) megbízatását, figyelembe véve az országban drámai módon megváltozott helyzetet, és egy megfelelően összehangolt közös biztonság- és védelempolitika -misszió kidolgozása céljából, amely együttműködne az ENSZ-szel és a regionális partnerekkel abban az esetben, ha sikerülne elérni a konfliktus politikai rendezését; úgy véli, hogy a KBVP misszió célja a politikai rendezés végrehajtásának támogatása, annak előnyben kell részesítenie a biztonsági ágazat reformját, valamint a lefegyverzést, a leszerelést és az újrabeilleszkedést, és ki kell elégítenie az irányítás szempontjából felmerülő más sürgős igényeket; ezen túlmenően azon a véleményen van, hogy tekintettel az elhúzódó líbiai háborúra, az egyre fokozódó instabilitásra és az Európa biztonságára irányuló súlyos fenyegetésekre, a KBVP-missziót fel kell készíteni arra, hogy részt vegyen egy az ENSZ BT megbízatása keretében végrehajtott, Líbia stabilizálására irányuló összehangolt fellépésben;
20. hangot ad a líbiai migránsok, menedékkérők és menekültek sorsa feletti súlyos aggodalmának, akiknek korábban is bizonytalan helyzete tovább romlott; felkéri az EU-t és a tagállamokat, hogy hatékonyan segítsék Olaszország dicséretes igyekezetét, hogy kezelni próbálja az Észak-Afrikából, különösen Líbiából érkező spirálszerű migrációs és menekülthullámokat;
21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a líbiai kormánynak és a Képviselőháznak, az ENSZ főtitkárának, az Arab Ligának, valamint az Afrikai Uniónak.